

Utolsó állomásom Rhodos szigete. Itt a civilizáció, ellentétben az újtörökök bús honával, csodákat művelt. Az olasz fascista regíme acélenergiája és ezüstpénze erejével lefaragta a lovagok városáról a százados piszkot, feledést. Mint Pompéit a lávából, úgy keltették életre Rhodosz a török nembánomság szennyétől. Most büszkén áll a déli napfényben az északi lovagok férfivárosa. Kővel fedve minden utca, tető, szoba. Félig kolostor, félig zárda. Gögösen és fenségesen, de talán kissé fontoskodóan a

mindent megejtő kék égbolt alatt. Miután egy napot töltöttem falai között, szinte jól esett noviciatusomat a „Hotel des roses” terrace-án kipihenni. Jazz, cock-tail, Coty, harisnyátlan karcsú lábak.

Másnap már a Cap Matapan előtt hajózunk. Hazafelé. Még kétszer huszonnegy órai út és Triesztbe érünk.

Trieszt számomra az Elet kapuját jelenti. Ezen szöktem ki a szabadság felé.

És ezt fogom holnap átlépni — az ellenkező irányba!...

BATTHYÁNY GYULA

IN MEMORIAM

LAJOS BÉLA. Nagy reményekre jogosító tehetséget veszítettünk el Lajos Béla szobrászművésznünk halálával, aki 34 éves korában esett áldozatul a tüdővésznek. Lajos Béla Tatán született 1899 május 11-én. Művészeti tanulmányait 1919—26-ban a Képzőművészeti Főiskolán végezte, ahol egy ideig tanársegéd is volt. Már főiskolás korában feltűnt tehetségével és szorgalmával, a Szinyei Merse Pál Társaság 1922-ben 5000 koronás ösztöndíjjal jutalmazta derekasságát, egy évvel utóbb pedig 100.000 koronás stipendiummal segítette első tanulmányait. Erre az évre esik első nyilvános szereplése is, ekkor állította ki egyik művét az Ernst-Múzeum ifjúsági kiállításán. 1926 és

1927-ben a Tavasz Szalon kiállításán már érett, nagyon jellemző munkákkal vett részt: néhány képmással (Abonyi Tivadar, Törzs Jenő, Dávid Mihály), továbbá a Lótuszvirág és a Primavera című gipszművekkel, azután a szép Adám és Évával. Egy női aktort állított ki 1925-ben a Múcsarnokban, 1927-ben ugyanott a Hazafelé című művét. 1928-ban egy bécsi kiállításán is szerepelt. Mindezek a munkák az átlagot jóval felülmúló tehetségről és komoly művészeti törekvésről, egyben fokról-fokra való haladásról tanuskodtak. Nehéz küzdelmek közt élte végig rövid életét, halála nagy veszteséget jelent szobrászatunkra.

MŰVÉSZETI ÉLET ÉS IRODALOM

A FIRENZEI EGYHÁZMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS. Olaszország idei kiállítási szezójának a ferrarai renaissance-kiállítás és a milánói nemzetközi iparművészeti, „Triennale” mellett kétségtelenül legérdekesebb eseménye az az egyházművészeti bemutató, amelyet a „Firenze egyházi kincsei” (Mostra del Tesoro di Firenze sacra) címmel rendeztek a San Marco-kolostor termeiben és celláiban. A kiállítás rendezőinek az volt a céljuk, hogy mindama nagyrértékű, de általában kevésbé ismert, mert nehezen hozzáférhető műkincsek, amelyeket a firenzei tartományban lévő templomok őriznek, összegyűjtve és egységes keretben kerüljenek a közönség elé. A Firenze környékén lévő templomok mindazokat a műtárgyakat rendelkezésre bocsátották, amelyek könnyen voltak szállíthatók, tehát kisebb méretű oltárképeket és szobrokat, ötvöstárgyakat, egyházi textiliákat és illuminált misekönyveket, sőt a bemutató gazdagítása érdekében a firenzei templomok egy része is kiállította kincstárának

fontosabb darabjait, díszesebb miseruháit, sőt néhány olyan képet is, amelyek rossz elhelyezésük miatt rendes körülmények között nehezen láthatók, de viszont csak olyanokat, amelyeknek szállítása nem ütközött különösebb nehézségbe. A kiállítás, amely az ily módon és ilyen szempontokból összegyűjtött anyagból jött létre, érdekes, változatos, sokrétű, de egyben művészeti szempontból meglehetősen vegyes értékű is, mert hiszen nagyon sok olyan műtárgyat is ki kellett állítani, amelyek inkább csak helyi szempontból érdekesek. Ha számszerűen nem is, minőség dolgában föltétlenül a festmények alkotják a kiállítás legérdekesebb részét. Igaz, hogy van közöttük sereg olyan, amely csak a legszűkebb értelemben vett „specialisták” számára jelentős, így elsősorban a XIV. századvégi és XV. századeleji firenzei kismesterek alkotásai, de viszont egész sora szerepel az olyan festményeknek is, amelyek úgy művészi, mint általános művészettörténeti szempontból is rendkívül